

Európai trendfigyelő

2013. március

Európai Unió

2013. március 1-én Leuvenben az Európai Unió Ír Elnöksége kerekasztal találkozót szervezett a hajléktalanüggyel foglalkozó miniszterek részvételével.

A hazai minisztérium is kapott meghívót a tanácskozásra. (Magyarországot a brüsszeli állandó képviselő munkatársa képviselte a megbeszélésen.)

A találkozót azzal a céllal hívták össze, hogy erősítsék az EU szerepvállalását a hajléktalanság elleni küzdelemben, és hogy megvitassák a közös kihívásokat, és a jövőbeni együttműködés lehetőségeit a tagállamok szerepvállalását elősegítendő. Az eseményt – amelyen 23 tagállam képviseltette magát – az ír lakhatásért felelős miniszter, Jan O’Sullivan, és Andor László EU-s biztos elnökölte.

A Biztos szavai szerint „a jelenlegi válság korábban nem tapasztalt mértékű hajléktalanságot eredményezett az Európai Unióban. A társadalmi kirekesztés ezen szélsőséges és komplex formája csak integrált szakmapolitikai intézkedésekkel kezelhető, amelyekben összekapcsolódnak a lakhatási, foglalkoztatási és képzéssel kapcsolatos intézkedések. A nemrégiben elfogadott Szociális Beruházási Csomag útmutatást nyújt a tagállamoknak az ilyen integrált politikákat illetően és felszólít a strukturális alapok- nevezetesen az Európai Szociális Alap - legjobb kiaknázására.”

A találkozó hat alapelv elfogadásával [zárult](#). Az eredeti nyilatkozat [itt olvasható](#) és az alábbi alelveket tartalmazza, előrevetítve a hajléktalansággal kapcsolatos intézkedéseket Európában:

1. Alapelv (Az ismeretek és jó gyakorlatok kidolgozása és megosztása)

Szükség van a hajléktalanságról szóló ismeretek bővítésére és megosztására a hajléktalanságra adott országos, regionális és helyi válaszlépések minőségének jobbá tétele érdekében.

2. Alapelv (A válaszlépések legfontosabb elemei)

El kell ismerni, hogy a hajléktalanság lakhatás-központú megközelítése, amelyben prioritást alkotnak a megfizethető, tartós és stabil lakhatási megoldások, a hajléktalanságra adott egyik leghatékonyabb válaszlépés. Ugyanakkor el kell ismerni a megelőzés döntő fontosságát is.

3. Alapelv (Források biztosítása)

A hajléktalanság leküzdéséhez és a folyamatos, magas minőségű feladatellátás lehetővé tétele érdekében megfelelő mértékű finanszírozást kell nyújtani, amennyiben lehetséges magánbefektetők bevonásával, partnerségek és együttműködések kialakításával. Ösztönözni kell az EU finanszírozási eszközeinek jobb kiaknázását.

4. Alapelv (Közös referencia keret)

A hajléktalanság átfogó referencia kerete bővítheti az adatok gyűjtésére, összevetésére és elemzésre szolgáló kapacitásokat.

5. Alapelv (Kutatás, innováció és adatgyűjtés)

A hajléktalanság jelenségének alaposabb megértése jobb, bizonyítékon alapuló és határozottabb válaszlépéseket eredményezne. Ezért kutatásra, az ismeretek folyamatos fejlesztésére és a probléma innovatív módon történő megközelítésére van szükség.

6. Alapelv (Megvalósítás és monitorozás)

A tagállamok hajléktalanságra vonatkozó terveinek kidolgozását és megvalósítását monitorozni kell, és ahol szükséges tanácsadással és szakértelemmel kell szolgálni.

Új EU-s kalauz a szociális innovációról

Az Európai Bizottság nemrégiben az európai szociális innovációról szóló [útmutatót](#) tett közzé, amely választ ad arra a kérdésre, hogy mi is a szociális innováció és miért érdemes foglalkozni vele. Útmutatást nyújt arról, hogyan programozható be a strukturális alapokba, valamint tíz gyakorlati lépést is tartalmaz a szociális innováció megvalósítását illetően.

Az Európai Bizottság útmutatója a szociális szolgáltatásokra vonatkozó EU-s szabályokról

A Bizottság közzétette a közszolgáltatásokra és különösen a szociális szolgáltatásokra vonatkozó szabályozás [útmutatójának](#) frissített változatát. Az első útmutatót 2010-ben adták ki azzal a céllal, hogy segítsék a hatóságokat és az ellátókat az EU-s szabályozás betartásában a közszolgáltatások finanszírozása és a szolgáltatók kiválasztása esetén. Az új útmutatót a szolgáltatások finanszírozásának új szabályzatával tették naprakésszé (az un. „Almunia csomag”).

Az EPSCO Tanács Közös Foglalkoztatási Jelentését a 2012-es Európai Szemesztert indító Bizottsági csomag részeként tették közzé.

A [dokumentum](#) alátámasztja az Éves Növekedési Jelentés (Annual Growth Survey) kulcsfontosságú foglalkoztatási üzeneteit. A dokumentumban a hajléktalan embereket is megemlítik, mint a válság által leginkább érintett csoportok egyikét. Továbbá felszólítják a tagállamokat az aktív befogadási stratégiák megvalósítására, amelyek felölelik a munkaerő-piaci részvételre ösztönző intézkedéseket, a megfelelő szociális ellátásokat és a jövedelemtámogatást, az alacsony jövedelmű és veszélyeztetett csoportok marginalizációjának megelőzését, amely természetesen a hajléktalan emberekre is vonatkozik.

Hogyan lehet működővé tenni a nők lakhatáshoz való jogát

A Nemzetközi Nőnapon az ENSZ lakhatási jelentéstevője [útmutatót](#) adott ki a nemeken alapuló szemléletmód lakáspolitikai intézkedésekbe való betervezéséről és megvalósításáról, valamint egyéb, a nők lakhatáshoz való jogát érintő kérdésekről.

Franciaország

A kormány kilakoltatási moratóriumot tart érvényben a téli hónapok alatt. Azonban ez az időszak most a végéhez közeledik. Ezért a *Collectif des associations unies pour une*

nouvelle politique du logement (Egyesült Szervezetek Szövetsége az Új Lakáspolitikáért) március 13-án [sajtókonferenciát](#) tartott, és alternatívákat követeltek a kilakoltatással fenyegetett háztartások számára, mondván, hogy az emberek utcára tétele soha nem fogadható el, függetlenül attól, hogy arra télen vagy nyáron kerül sor.

Portugália

A CAIS nevű szervezet az [Európai Szociális Innováció Verseny](#) középöntőjébe jutott az „Empower Today” (Ma tedd képessé) elnevezésű programjával.

További szavazatokkal lehet támogatni a szervezetet a verseny [weboldalán](#).

Egyesült Királyság

A Homeless Link (angliai ernyőszervezet) javaslatot nyújtott be a kormánynak arról, hogyan kezeljék a hajléktalanságot a következő 10 évben.

A [jelentés](#), amelynek címe „Egy hely, amit otthonnak hívnak”, minden politikai pártot felszólít arra, hogy a következő választáson tegyék prioritássá a lakhatást, és amennyiben megválasztják őket, növeljék a beruházást ezen a területen. A jelentés felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyeket a következő három, öt és tíz éven belül meg kell tenni.

A hajléktalanokat különösen hátrányosan érinti a lakásfoglalásról szóló törvény

A hajléktalanokat és a veszélyeztetett csoportokat aránytalanul hátrányosan érinti a lakásfoglalást büntethetővé tevő törvény, mondja egy [jelentés](#), amelyet a Squatter’s Action for Secure Homes – egy, a lakásfoglalók érdekeit védő akciócsoport - állított össze, és amely a törvény hatását elemzi a bevezetését követő hat hónapot követően. A csoport most kampányt indít, amelyben a törvény visszavonására szólítanak fel. „Tekintettel a lakáspiaci válság mértékére és a hajléktalanság jelentős fokozódására, ez a törvény sokak számára drámaian leszűkíti a lehetőségeket és börtönre ítéli azokat a hajléktalan embereket, akik üres épületekben keresnek menedéket,” fogalmaz a jelentés.

1 fontért árulja az üres lakásokat Liverpool önkormányzata

Az Otthonok egy fontért ([Homes for a pound](#)) nevű program keretében Liverpool önkormányzata 20 ingatlant készül értékesíteni egy fontért egy kísérleti projekt részeként. Az ingatlant azzal a feltétellel értékesítik a beköltöző tulajdonosnak, hogy az megfelelő színvonalúvá teszi és rendbe hozza azt. Az otthonok eredetileg szerepeltek a lakás-felújítási programban és az önkormányzat renoválta vagy

lebontotta volna őket, de mivel a programot támogató állami források elapadtak az önkormányzatnak át kellett értékelnie a terveit.

Fokozódik a hajléktalanná válás veszélye a gloucestershire-i családok körében

A lakáshoz jutás nehézsége a magánbérleti szektorban és a támogatási rendszer változásai egyre több kisgyermekes családot taszítanak a hajléktalanná válás felé. Egy három hónapos időszakról szóló 2012-es statisztika szerint drámaian megnőtt azon háztartások száma, amelyeket az önkormányzat a törvény alapján hajléktalannak minősít, és így addig köteles számukra lakhatásról gondoskodni, amíg a szükségletük „elsőbbséginek” minősül, és az érintettek nem „szándékosan hajléktalannak” minősülnek.

2012 év végén a megyében 168 háztartás volt ebben a helyzetben, míg 2011 szeptemberében 119 családot számoltak össze. A megyei közgyűlés szerint a növekedés arra enged következtetni, hogy a helyi lakhatási támogatás rendszerének változása most érezteti hatását. A helyi lakhatási támogatás rendszer megszabja, mennyi lakástámogatást kaphat az igénylő, és ezt most közvetlenül a hálósobák számához köti és nem a lakás nagyságához. Az összeg attól is függ, hol él az illető. A változás néhány családnak problémát okozott, akik egyszerűen nem engedhették meg maguknak, hogy a jelenlegi otthonukat megtartsák. Ezt még tovább nehezítette az a körülmény, hogy a magánbérleti szektor gyakran nem szívesen fogadja be a segélyen élő bérlőket. A közgyűlés szerint ezzel a problémával más önkormányzatok is találkozhatnak. Bővebben [itt](#) olvasható.

Belgium

Brüsszel a hajléktalan emberekre is kiterjeszti a lakhatási támogatást

2014-ben Brüsszel önkormányzata a hajléktalan emberekre is kiterjeszti a lakhatási támogatást, amely mostanáig a túlzásúlt vagy nem megfelelő lakhatásban élő háztartások számára volt fenntartva. A támogatási rendszer 155 euróhoz juttat minden igénylőt, és figyelembe veszi majd a hajléktalan emberekre jellemző

különböző élethelyzeteket. Az alapötlet az, hogy megtámogassák a bérleti viszony kezdetét és elejét vegyék a tulajdonosok körében jellemző diszkriminációnak, akik nem részesítik előnyben az alacsony jövedelmű embereket.

A belgiumi hajléktalan-ellátó szervezetek közös pályázatot adtak be az elsőként lakhatást nyújtó modell (Housing First) tesztelésére vonatkozóan.

A helyi szervezetek öt teszthelyszínen (Antwerpen, Brüsszel, Ghent, Liége és Charleroi) vizsgálnák a Housing First modellt, amellyel tartósan hajléktalan, komplex támogatást igénylő embereknek biztosítanak állandó lakhatást. A fenti városokban különböző megközelítési módokkal lehet találkozni a hajléktalanság kezelésére vonatkozóan, mégis megvan a hajlandóság a helyi szervezetek részéről (állami és civil fenntartású vegyesen), hogy összehangolják munkájukat az innovatív megközelítések tesztelésére a krónikus hajléktalanság kezelése érdekében.

Spanyolország

Ombudsmani jelentés a támogatott lakhatásról

A spanyol ombudsman kiadott egy [jelentést](#), amely az országban az üres támogatott lakások számát vizsgálja. A jelentés azt mutatja, hogy legalább 10.000 üres, elérhető, támogatott lakás van az önkormányzatok tulajdonában, míg 332 529 fő szerepel várólistán ezekre a lakásokra várva. A jelentés [megállapítja](#), hogy a csalások elleni küzdelem és a kiutalási eljárás javítása érdekében jobb koordinációra és felülvizsgálatra van szükség.

Hollandia

Tartós csökkenés a hajléktalan fiatalok számában Utrechtben

Utrechtben nagyjából 135-re tehető azoknak a fiataloknak a száma, akiknek nincs fedél a fejük felett. Két évvel ezelőtt közel 150 fiatal hajléktalan volt, míg 2008-ban 236 főt számláltak. A hajléktalan fiatalok számának csökkenése az intenzív utcai munkának köszönhető. Azonban az egyik városatya véleménye szerint a csökkenés elérni látszik a határát. Mivel a fiatalokról szóló programok ebben az évben számos változtatáson mennek keresztül, az utrechti döntéshozók a fiatakorúak hajléktalanságának megközelítésben is változást fontolgatnak. A hangsúly az otthonról való elszökés megelőzésén lesz, míg a segítségnyújtás kevésbé lesz intenzív. Jelenleg Utrechtben a hajléktalan emberek háromnegyede 23 év alatti, 20%-uk 24-25 éves és 5%-uk 26-27 éves korú. Bővebben ezen az [oldalon](#) lehet a témáról olvasni.

Svédország

A svéd kormány támogatja az önkormányzatokat a hajléktalanság kezelésében

A svéd kormány hajléktalanügyi koordinátora (Michael Anefur) és tanácsadója (Maria Boustedt) az elmúlt egy év alatt nagyjából 45 önkormányzatot látogattak végig az országban, hogy megvitassák a települések hajléktalansággal kapcsolatos intézkedéseit, munkamódszereit és kihívásait, valamint a lakáspiaci körülményeket. Ez egy kölcsönös tanulási folyamat volt, amely számos megállapodást eredményezett az önkormányzatokkal arról, hogyan végezhetnék jobban feladataikat a jövőben. 2013 májusától a koordinátor újra végigjárja a 45 önkormányzatot. A települések támogatása érdekében a kormányzati koordinátor egy konferencia-sorozatot is indított az egészségügyi és szociális minisztérium és a megyei közgyűlés vezetőinek részvételével egy sor olyan kérdésről, mint például a lakáshoz jutás, a kilakoltatások megelőzése, valamint az innovatív modellek, mint pl. a Housing First. A koordinátor kiadott egy [útmutatót](#) is a helyi hajléktalan stratégiák kidolgozásának első lépéseiről.

Készítette: Bakos Péter (FogLak projekt2)